

El servei de caixer mòbil de la Diputació arrenca als set pobles del Moianès sense oficina

Calders, Monistrol, Granera i Sant Quirze seran els primers a rebre'l dilluns que ve. Durant el maig s'estendrà

(Pàgines 8 i 9) Autors i autores del Moianès, reunits per EL 9 NOU aquest dissabte a Moià

SEBASTIÀ RENOM

Un Sant Jordi de llibres per triar i remenar

Una trentena d'autors i autores del Moianès han publicat llibre entre el Sant Jordi de l'any passat i el d'aquest 2024. Posar-los sobre paper demostra

la vitalitat creativa de la comarca, amb un recull que va d'històries de ciència-ficció a novel·les, poemaris, contes, biografies o fins i tot assajos i

treballs històrics. EL 9 NOU va reunir dissabte a Moià, ben pocs dies abans d'una data tan assenyada com el 23 d'abril, alguns dels escriptors.

(Pàgines 4 i 5)

L'Estany es planteja canviar el porta a porta per contenidors intel·ligents

(Pàgina 7)

Set candidats del Moianès a les llistes de les eleccions al Parlament del 12 de maig

(Pàgines 2 i 3)

Minyones, dones amb tota una història

Roser Portet acaba de publicar un estudi sobre les minyones a Moià, un col·lectiu important a mitjan segle passat. Servien sobretot a cases de senyors o de famílies amb botiga.

(Pàgina 7)

Ascens històric del sènior del Castellterçol

En una temporada amb xifres de rècord, com només 12 gols en contra, el sènior del Castellterçol ha aconseguit la lliga i ara jugarà a la Primera Divisió. A la foto, la rua de les campiones.

SEBASTIÀ RENOM

La investigadora Roser Portet acaba de publicar un estudi sobre les minyones al Moianès, un col·lectiu que va ser especialment important a la comarca durant el franquisme. El treball recull 23 testimonis en primera persona, avui dones grans amb tota una història al darrere.

Viatge al temps de les minyones

Al Moianès servien a cases de senyors o de famílies amb botiga

Moià

Josep Font

Iniciat abans de la covid-19, a partir de fonts orals, i amb l'objectiu de deixar constància de les condicions de vida i treball de les minyones a Moià, sobretot durant el franquisme. És la gènesi de l'estudi que acaba de publicar la investigadora Roser Portet, un treball que descriu a partir de testimonis en primera persona el que al seu moment va ser tot un fenomen.

Tal com explica l'autora, al Moianès cal distingir entre les minyones que exercien en una botiga i les que van servir a cases d'estiuejants. A botigues de Moià com Cal Oller, Cal Maties, Cal Siller o Cal Quirze llogaven minyones perquè els faltaven mans: la botiga era –i és– una petita empresa i calia algú que organitzés la casa. Tota la família treballava des de la matinada, i la minyona era una més. “No teníem minyones per fer de senyorettes, nosaltres”, li va explicar una botiguera a Portet.

A les cases d'estiueig, la minyona estava més vinculada a l'estatus dels estiuejants. Com que la distinció social era bàsica, els espais d'uns i altres estaven delimitats i menjaven en llocs i moments diferents; elements com la còfia també

eren necessaris per subratllar la diferència de classe. Les feines més dures passaven pel fregar de genolls a terra i fer la bugada, en aquell moment amb aigües gèlides. De retruc d'això, les minyones entrevistades o els seus fills feien referència a l'artrosi que van desenvolupar de grans.

Moltes eren filles de pagès on, per la situació familiar, no tenien futur

Fregar de genolls a terra o rentar amb aigua gèlida, entre les feines més dures

A diferència de les actuals treballadores de la llar, més vinculades a fenòmens migratoris extracomunitaris, a mitjan segle passat les minyones venien d'altres llocs de l'Estat espanyol, de pobles i de cases de pagès on, per la situació familiar, no tenien futur: ser minyona permetia una mínima independència econòmica, mentre que que-

dar-se a la masia era també fer-hi de minyona, però sense cap reconeixement.

Un cop començada a exercir, la sortida principal de la feina era casar-se. Tot i això, aquest pas suposava per a algunes perdre qualitat de vida, ja que se n'anaven a la fàbrica, on les condicions laborals eren encara més dures; o perquè havien de compaginar la feina amb cuidar els fills i portar la casa. Generalment, a finals del franquisme les minyones van deixar de viure a les finques dels arrendataris per prestar-hi serveis de neteja o cuina, però amb una vida i allotjament propis.

L'objectiu principal de Portet era donar veu a dones a les quals no s'ha parat mai atenció. En total en va entrevistar 23 que havien estat minyones, els seus fills o bé les persones que les llogaven. Prèviament havia llegit literatura acadèmica i recerques similars fetes a Barcelona i al Priorat. Segons l'autora, en ocasions va ser necessària més d'una entrevista, que sempre partia d'una conversa prèvia, perquè és bàsic “generar una relació de confiança”. A les converses van arribar a aflorar casos d'abusos i d'assetjament sexual.

■ LES DEL SEGLE XXI

Roser Portet creu que les mi-

A dalt, cambreres del Remei, en una foto tirada al jardí, entre les quals hi ha Jovita Murià i Maria Prat. Hi apareixen, ajupida, M. Rosa Cuyàs, procedent de Rupjà, i la moianesa Pepeta Forcada

nyones internes actuals encara ho tenen pitjor que les que ha entrevistat. Ha tingut l'oportunitat de conèixer moltes filipines a Barcelona, que han migrat per motius econòmics i polítics, mitjançant una associació religiosa que els ajudava en les

gestions d'acollida. Aquestes filipines s'apleguen al Raval i posteriorment serveixen i estan allotjades a pisos o cases de Sant Gervasi o Sarrià. Tenen lliure el diumenge a la tarda i poca cosa més, com fa set dècades enrere.

■ EL SECTOR, EN XIFRES

El març passat es publicava *El treball de la llar i les cures a Catalunya*, promogut pel Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat. Segons dades de 2023, el sector ocupa prop de 85.000 persones al Principat. Ara bé, d'aquestes, només un 65% estan donades d'alta a la Seguretat Social, la qual cosa vol dir que la taxa d'informalitat és d'un 35%. Un 95% són dones, de les quals un 67,4% tenen més de 45 anys i un 47% són estrangeres.

Hi ha encara una altra dada molt significativa: al conjunt de l'Estat espanyol, el salari brut mitjà mensual

Vine a Oló,
descobreix-nos!

RETAULES BARROCS RUTES FAMILIARS PATRIMONI ROMANIC Riquesa Geològica LLEURE SALUDABLE

www.olo.cat @ajuntament_olo

De Sau a Moià

Elvira Dalmau va treballar a cals Miró abans de ser modista

Moià

J.F. De l'article publicat, l'autora n'ha rebut comentaris d'agraïment. Algunes minyones o les persones que les llogaven no n'eren conscients, que haguessin explicat tantes coses. En fer-se grans, potser necessitaven compartir aquesta part de la seva vida amb algú, de manera que la publicació ha tingut un efecte reparador. També ha servit per crear vincles amb Portet, a qui acompanyem en una visita a Elvira Dalmau. Té 92 anys i acaba de localitzar una fotografia inèdita de la seva etapa com a minyona. Nascuda al desaparegut poble de Sau –al menjador de casa en té una fotografia, amb el pont, abans de l'embassament–, de molt jove ja va fer de minyona i va cuidar el bestiar a la casa de Puigseslloses, a Folgueroles.

Després la vida la va portar a Moià, a servir tres anys a cals Miró. L'home era un dels propietaris de les mines de carbó de Fígols i la seva dona "estava ferida" (havia tingut un ictus) i necessitava atenció constant. Dalmau va treballar-hi fins que la família va comprar una finca a Mataró.

Amb unes facultats mentals envejables, l'Elvira

Dalmau, a casa dels senyors Miró a Moià, el maig de 1955. A sota, compartint fotografies inèdites amb Roser Portet

explica que, poc després, va començar a aprendre a cosir al Mercat del Ram i l'ofici, a

Vic. Com a modista va aconseguir certa independència econòmica i es va casar.

Una presentació que es converteix en reconeixement

Moià

J.F. El treball de Roser Portet forma part del número 69 de la revista comarcal *Modilianum*, que també inclou una monografia sobre l'evolució demogràfica del Moianès, a càrrec de Xavier Rubio.

A la presentació de l'exemplar, a finals de març, hi van assistir més de 80 persones, entre les quals algunes de les minyones entrevistades i els seus fills. Va obrir l'acte l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, que va remarcar que la seva

mare n'era, de minyona, i va fer èmfasi en la importància de posar en valor aquestes dones i les tasques que portaven a terme.

Meritxell Benedí, presidenta de l'Institut Català de les Dones i regidora a l'Ajuntament de Castellterçol, va fer el tancament de la presentació. A més a més de felicitar repetidament Portet, va relacionar la realitat passada de les minyones amb les persones que s'ocupen actualment de les cures, sovint dones que treballen també en condicions laborals molt precàries.

era de 2.128 euros el 2022. Al sector del treball de la llar i les cures, de 981 euros, un 54% inferior. Milers de

dones, doncs, en condicions laborals molt precàries que demanen que algú els doni veu.

Vine i gaudeix del comerç de

Sant Quirze Safaja

www.sqs.cat @ aj.santquirzesafaja

Enric Maria Rovira Vila té 65 anys i és el nou alcalde de l'Estany. Després d'haver sigut jutge de pau durant 15 anys, ha agafat el relleu a

Salvador Tresserra, qui havia encapçalat el consistori des de 2007. Rovira ha encadenat la jubilació amb l'estrena a l'alcaldia.

“Ens plantegem canviar el porta a porta per contenidors intel·ligents”

Entrevista a Enric Maria Rovira Vila (AxE-ERC), alcalde de l'Estany

L'Estany

Queralt Campàs Combina l'alcaldia amb alguna altra activitat?

Em vaig jubilar i em van proposar presentar-me per alcalde. Una de les raons que em va portar a acceptar-ho va ser aquesta. Si ho hagués de combinar amb una feina ho veuria complicat, perquè el volum de treball és elevat. Abans d'això, vaig ser autònom 20 anys i els 20 següents havia treballat en una empresa tèxtil a Moià.

A l'ajuntament són set regidors. No hi ha oposició perquè a les eleccions de maig de 2023 només s'hi va presentar la seva llista. Això facilita la gestió?

Sí. Es reparteix més la càrrega de feina.

Als pobles petits les sigles polítiques no acostumen a ser rellevants. En el seu cas, milita a ERC o l'inquietud pel poble prové de la vinculació a entitats?

Sempre he estat amb entitats i projectes municipals i, a banda, vaig ser el jutge de pau de l'Estany durant 15 anys. Però soc apolític. Com a grup municipal estem sota el paraigua d'ERC, seguint l'estela de l'anterior alcalde, però jo ja li vaig dir que no era de cap partit. Va bé perquè ens ajuden i així tenim

una estructura més gran en la qual ens podem sostenir. És alcalde novell.

Del tot! Tampoc havia estat mai regidor a l'Ajuntament. M'està semblant una experiència molt gratificant i ara mateix ho gaudeixo. M'hi trobo bé.

“Sempre he estat en entitats i projectes i vaig ser jutge de pau, però soc apolític”

“Volem ordenar la circulació del poble ampliant l'aparcament i la senyalització”

Salvador Tresserra, l'exalcalde, va governar de 2007 a 2023. Vol seguir la seva línia política?

Sí. La idea és impulsar projectes que donin continuïtat a l'obra de govern duta a terme fins ara. També vaig acceptar el relleu perquè, tot i alguns matisos, coincidim en el model de municipi que volem.

Quins són, per tant, els objectius que s'han marcat per aquests quatre anys?

El primer pas és ordenar la circulació del poble: els aparcaments, les direccions, els carrers... Cal fer-ho, perquè els caps de setmana, sobretot quan arriba el bon temps, gairebé no es pot passar pel centre, tothom aparca on vol. De moment tenim previst ampliar l'aparcament del costat de l'ajuntament i després volem col·locar senyalització vertical i horitzontal als carrers. Ho farem a través d'un pla de circulació. La idea és iniciar-ho abans de l'estiu.

Fa poc es va reformar el carrer Verdaguier, el carrer Major, la plaça del Monestir i la plaça Major.

Es van fer noves les voreres d'aquesta zona, però no s'hi ha fet cap més actuació. Per a l'aparcament ja tenim subvenció, però per a la senyalització dels carrers, encara no. La intenció és sol·licitar-la. D'aquesta manera esperem donar continuïtat a la reforma.

Quin cost tindran totes dues actuacions?

Uns 28.000 euros l'aparcament i 15.000 euros la senyalització. L'ajut que hem aconseguit de la Diputació de Barcelona cobreix l'import total del cost de l'aparcament.

Enric Rovira, aquesta primavera al balcó de l'ajuntament de l'Estany

“Oferiríem a la ciutadania l'excedent de les plaques solars en equipaments”

A l'Estany hi abunden les segones residències, oi?

Sí. Sobretot des de Setmana Santa i estiu, si el temps acompanya, els estiuejants ja venen cada cap de setmana. Juliol i agost són un caos pel que fa a mobilitat, i per això volem reordenar el poble.

Quins altres projectes preveuen impulsar?

Un dels altres objectius que tenim a sobre la taula és posar plaques solars als equipaments municipals. El primer que hem fet és demanar un estudi de viabilitat. La idea és calcular quants kilowatts necessitem perquè l'edifici de l'Ajuntament pugui ser autosuficient, i així saber quin excedent podríem posar a disposició dels habitants. Ens agradaria dur-ho a terme aquests quatre anys.

Tot just s'està acabant el tram de la reforma de la C-59 des de Sant Feliu de Codines fins a Moià. La de l'Estany la veu lluny?

Fa poc em vaig reunir amb el Departament de Territori de la Generalitat i em van

“S'ha aclarit la vegetació de la carretera des de l'Eix fins a l'Estany”

explicar que aquest any mirarien de continuar el projecte de reforma des de Moià fins a l'Eix. Les actuacions seran pràcticament les mateixes. De revolts, no en trauran. El que es farà és generar algunes cunetes, ampliar trams, repassar l'asfalt, instal·lar més senyalització... Milliores, però no reformes de gran envergadura.

La carretera de l'Eix Transversal fins a l'Estany tampoc està en gaire bon estat.

Ara s'hi ha fet una petita millora: aclarir la vegetació i, així, com a mínim generar visibilitat d'un revolt a l'altre. Una altra de les problemàtiques que tenim és el trànsit de camions. Com que a la sortida de l'Eix hi ha senyalitzat “Moià”, molts tràilers decideixen passar per aquí.

Sí... Jo crec que si a Vic estigués senyalitzat de forma difere, es podria desviar aquest trànsit de vehicles pesants cap al Coll de la Pollosa.

AGENDA

D'ABRIL
A CASTELLCIR

23/4 Sant Jordi

A partir de les 9h, parada de venda de roses a la plaça de l'Era i exposició dels jocs florals dels infants de l'escola a la Sala Sant Jordi. Durant la tarda, catifes de llibres i reconeixement del concurs dels jocs florals, a càrrec de l'escola La Popa

30/4 Recollida de voluminosos

Davant del domicili i amb avís previ a l'Ajuntament.

Programa municipal de ioga. Cada dissabte.

A les 10h a la Sala Sant Jordi. Cal portar màrrega. 3€/sessió. Gratuït per a majors de 60 anys.

SEBASTIA RENOM

anys després, la gent es va relaxar i es va decidir apostar pel porta a porta. Encara tenen queixes pel mal ús de l'àrea d'emergència?

La llei europea diu que a partir del 2025 la taxa de residus ha de sortir a cost zero per l'Ajuntament, però nosaltres ens trobem que el porta a porta surt molt car. Per això ens plantegem canviar novament el sistema i posar contenidors intel·ligents. Ens sap molt greu a tots els integrants de l'equip, perquè potser és desfer camí, però és l'única via que veiem perquè surtin els números. Si no ho fem, haurem d'apujar la taxa tres vegades més del que s'està pagant ara. La població de l'Estany és envellida i, amb aquest perfil, no ens ho podem permetre. Estem acabant d'enfocar-ho.

Quins terminis s'han marcat?

Ho hem de tancar abans dels pròxims sis mesos, perquè a partir de l'abril de l'any vinent ja haurem de complir la llei europea. El Parc Tecnològic, de Manresa, seria qui ens gestionaria el servei.

Una altra problemàtica associada a la gent gran i els pobles petits és la fuga de caixers automàtics. Tenen previst alguna cosa en aquest sentit?

La Diputació de Barcelona

activa aquest abril un vehicle que, un cop al mes, portarà un caixer automàtic als pobles més petits de 500 habitants. Amb un funcionament similar al del Bibliobús, això ens permetrà treure diners. Hi haurà també un responsable que resoldrà dubtes, un mosso d'esquadra i el conductor. En paral·lel, la Generalitat posarà en funcionament una altra oficina mòbil que permetrà qualsevol tràmit bancari. El projecte s'ha adjudicat, a través d'un concurs, a Caixa d'Enginyers i CaixaBank. Vindran dos cops al mes, una setmana cada un. En definitiva, doncs, als pobles petits pot ser que tinguem la sort de tenir cada mes el caixer automàtic de la Diputació i les oficines mòbils de CaixaBank i de Caixa d'Enginyers.

I el consultori mèdic, com va?

El metge ve un cop per setmana, els divendres, i tenim servei d'infermeria els dimarts. Per qualsevol urgència cal anar al CAP de Moià. En principi continuarem així.

Tenen alguna iniciativa en suport a la pagesia?

Vam aprovar una moció al ple. La major part dels pagesos de la zona combinen les seves explotacions amb altres feines.

“El trànsit de camions es podria desviar cap al Coll de la Pollosa”

De fet, arribarien molt més ràpid que passant per l'Eix. Sovint ens trobem tràilers al mig de la carretera que han de fer maniobres per poder avançar. En aquesta reunió amb el Departament també vaig demanar la millora de l'entrada de poble per la carretera vella. I es van compro-

“Si no canviem el sistema de recollida, haurem d'apujar la taxa tres cops més”

metre a posar-hi senyals. El problema és que, sobretot els caps de setmana, passen moltes motos que no respecten la velocitat. Tot això encara està a l'aire; jo no he vist el projecte acabat.

Van ser els primers a incorporar contenidors de recollida selectiva, però,

SANT JORDI MOIÀ 2024

LLEGIM AL CARRER I de 10 a 12:30h

Lectures per part de l'alumnat dels centres educatius a la Plaça Francesc Sagrera (Biblioteca), Plaça Sant Sebastià (Ajuntament), Plaça Can Rocafort, Plaça Major i Plaça del CAP

Durant tot el matí, hi haurà parades d'autors locals i venda de roses

S'ha creat un grup de treball format per càrrecs electes i tècnics de les quatre administracions

Ajuntaments i Diputació reforcen la coordinació per a Sant Miquel del Fai

Sant Quirze Safaja

F.P.

Els ajuntaments de Sant Quirze Safaja i de Bigues i Riells del Fai i Sant Feliu de Codines, i la Diputació han creat un grup de treball per mantenir i potenciar el seguiment de la gestió de l'espai natural de Sant Miquel del Fai, situat a cavall del Moianès i del Vallès Oriental i d'aquests tres municipis. D'aquesta taula n'haurà de sortir una proposta de pla de futur de gestió d'aquest paratge, que és propietat de l'ens provincial. També haurà de coordinar les accions de totes quatre administracions i les inversions per arribar a l'obertura completa de Sant Miquel del Fai d'acord amb la normativa vigent i els objectius plantejats.

Actualment, Sant Miquel del Fai està tancat al públic i no tornarà a obrir fins a la tardor, en una data encara per concretar. Per fer-ho, cal executar nous treballs de sanejament d'un tram de la cinglera on hi va haver un desprendiment d'un metre cúbic de pedres amb les pluges dels primers dies de

La zona de la cinglera de Sant Miquel del Fai on hi va haver el desprendiment i on es faran nous treballs de consolidació

març. La caiguda de pedres va produir-se sobre una part de l'espai visitable i va malmetre alguns elements com un tram de tanca. Quan va passar, l'espai estava tancat al públic perquè ja s'havien detectat petits desprendiments en un altre punt proper. El fet es relaciona amb el primer episodi de pluja

significatiu després de molts mesos de sequera.

La Diputació i els ajuntaments treballen perquè, a la tardor, l'espai pugui obrir ja tots els dies de la setmana i no només caps de setmana i festius com passava des de l'abril de 2023. La idea és que entre setmana hi puguin passar grups d'escolars o d'altres

col·lectius. L'arrencada serà amb els centres educatius dels tres municipis.

Sonsoles Letang, alcaldessa de Sant Quirze, entén que la feina d'aquest grup "és interessant i molt necessari". Joan Galiano, alcalde de Bigues i Riells del Fai, recorda que la creació d'aquesta comissió "era una demanda

dels tres municipis", que ja tenen un contacte constant per parlar de Sant Miquel del Fai. "Volíem estar-hi i treballar tots plegats. La sensació que tenim és que des de la Diputació sempre ha estat així", afegeix Galiano, que defensa la importància que "les decisions siguin conjuntes" dels tres municipis amb els gestors de Sant Miquel del Fai.

Per Letang, també és interessant que la Diputació tingui "unes inversions planificades en el temps" a Sant Miquel del Fai i "amb unes aportacions econòmiques anuals". "Ens agradaria poder planificar les inversions no només del 2024, també les dels propers quatre i vuit anys i en això estem treballant", assegura Pol Cabutí, alcalde de Sant Feliu.

Un dels reptes de la comissió també és que la ciutadania dels tres municipis participi en la definició de l'espai. "Si nosaltres reclamem a la Diputació poder participar en la gestió de Sant Miquel del Fai, també és lògic que nosaltres donem la veu a la gent dels nostres pobles que ens ho demana per poder decidir conjuntament quin és el futur de tot l'espai", indica Cabutí. "Tenim associacions, entitats, molta gent del territori que està implicada des de fa molts anys amb el nostre entorn natural i és lògic que comptem amb ells. Considerem que són vitals per prendre les decisions correctes", assegura Galiano.

La Diputació arrenca el servei de caixer mòbil a set pobles del Moianès

S'estrena el dia 29 fent ruta per Calders, Monistrol, Granera i Sant Quirze Safaja

Monistrol de Calders

F.P.

La Diputació posa en marxa aquesta setmana el servei de caixer mòbil que arribarà a set dels deu municipis del Moianès, tots els que no tenen oficina bancària. Els primers municipis que rebran el servei seran Calders, Monistrol de Calders, Granera i Sant Quirze Safaja. Serà el dilluns dia 29. Durant el mes de maig, el vehicle amb el caixer arribarà a la resta de municipis. La freqüència depèn de la població: un cop cada mes als pobles de menys de 1.000 habitants i dos cops al mes als que tenen entre 1.000 i 5.000 habitants. El temps d'estada també varia segons la població.

El servei està operat per l'empresa Prosegur, que va guanyar el concurs públic

La camioneta equipada amb el caixer que permetrà fer diverses gestions

convocat per la Diputació. El vehicle amb el caixer permetrà fer diverses gestions: treure efectiu amb la targeta i amb el mòbil, consultar els últims moviments del compte corrent, consultar el saldo,

canviar de PIN, recarregar la targeta de prepagament i informar-se dels serveis que presta la Diputació. A més, hi haurà una persona disposada a ajudar i a resoldre de manera personalitzada qual-

sevol dubte relacionat amb els serveis que es presten.

El caixer se situarà en els punts que s'han pactat amb els ajuntaments. Al Moianès, el servei s'estrenarà a Calders amb la furgoneta que aparcarà a la plaça Major i prestarà servei a partir de les 9.05 del matí. Després, es desplaçarà a Monistrol de Calders. Pararà a l'avinguda Pere Tarrés a partir de les 9.40 del matí. A Granera, la furgoneta estarà davant del casal social del poble a partir de 2/4 d'11 del matí. La darrera parada de la jornada al Moianès serà a Sant Quirze Safaja: quan faltin deu minuts per les 12 del migdia estarà disponible al costat de la llar d'infants Els Quirzets. El temps d'estada a cada municipi és limitat perquè el vehicle va fent ruta al llarg de la jornada.

Les següents visites previs-

tes al Moianès són: Calders (22 de maig), Castellcir i Collsuspina (24 de maig), l'Estany (27 de maig) i Granera, Monistrol de Calders i Sant Quirze Safaja (29 de maig).

TAMBÉ A OSONA I EL VALLÈS ORIENTAL

En total, 96 municipis de la demarcació de Barcelona rebran la visita dels caixers mòbils en un servei semblant al que des de fa anys dona el Bibliobús als pobles més petits. Hi viuen o treballen un total de 58.000 persones. Al Vallès Oriental, sis municipis es beneficiaran de la iniciativa: Sant Pere, Campins, Fogars i Santa Maria de Martorelles (rebran la primera visita el 21 de maig), Figaró (dia 24) i Tagamanent (30). A Osona i al Lluçanès, se'n beneficiaran 18 municipis. La primera ruta està programada pel 16 de maig i tindrà parada a Lluçà, Perafita, Sant Agustí de Lluçanès, Sant Martí d'Albars i Sora. L'endemà, passarà per Orís, Santa Maria de Besora i Sobremunt.

Futbolistes “extraordinàries”

El sènior del Castellterçol aconseguix la lliga i un ascens històric a la Primera Divisió

Castellterçol

Laia Miralpeix

El Club Futbol Castellterçol continua fent història. L'èxit ha arribat aquesta vegada pel conjunt sènior, que ha aconseguït el campionat del grup 6 de la Segona Divisió femení i l'ascens històric a la Primera Divisió.

L'equip que entrena Jaume Clapers ha guanyat 19 dels 20 partits de la competició. L'únic que no s'ha adjudicat l'ha empatat i per tant ha acabat la Lliga com a invicte, i amb unes xifres de rècord: 58 punts, 5 més que el segon classificat, que ha estat l'Estartit, i amb un total de 97 gols a favor i només 12 en contra.

El femení a Castellterçol va començar fa nou anys, amb un equip de futbol 7. Fa cinc anys es va passar al futbol 11 i es va recuperar jugadores: “Cada any s'ha aconseguït fer un equip més competitiu”, comenta Clapers, hi ha enguany “una generació extraordinària de futbolistes de Castellterçol, el Moianès i Sant Feliu de Codines. Hem aconseguït que jugadores que de petites havien marxat a jugar a fora hagin tornat per jugar al poble”. Aquesta temporada han firmat l'ascens, però en fa dues van ser terceres i l'any passat, segones, només superades per l'Olot.

Adrià Relats és el president del Castellterçol. Ha viscut la

Un moment de la rua per celebrar l'ascens, el primer cap de setmana d'abril

progressió del futbol femení al club que dirigeix des del primer moment. “Han passat moltes jugadores, del poble i també dels pobles veïns”, i recorda que el primer equip es va formar després d'un torneig de futbol d'estiu.

La competició ha estat molt renyida enguany entre quatre o cinc equips, “que són amb els que t'hi jugues la Lliga i amb els que has de guanyar”, destaca Clapers. Equips com l'Estartit (segon), la FUE Vic (tercer) i l'OAR Vic (quart) han estat els principals rivals a batre d'un grup on, de la comarca

d'Osona, també hi ha el Boronyà.

Amb l'ascens a la Primera Divisió, si acaben jugant en el mateix grup, el Castellterçol tindrà com a rivals al Torelló, la FUE Vic A i el Vic Riuprimer, aquests dos darrers pendents de la permanència quan encara queden vuit jornades per acabar la competició.

Mentrestant, el Castellterçol ja pensa en la temporada vinent. Relats explica que “continuarà el mateix bloc i el mateix entrenador”. D'aquesta manera, Clapers entrenarà l'equip per

segona temporada consecutiva. El tècnic, que té clar que “mantindrem el grup que ha aconseguït l'ascens”, espera poder-se reforçar amb dos o tres fitxatges que donin qualitat a l'equip, “per ser més

competitius i no patir”.

Comenta, en aquest sentit, que “esperem que l'ascens faci que siguem un club atractiu. És a dir, que tenint tant a prop Manresa, Granollers i Vic veiem com moltes vegades els jugadors i jugadores ens marxen. Doncs ara volem el contrari, que en vinguin”.

Temporada amb xifres de rècord: 58 punts, 97 gols a favor i només 12 en contra

Tant el tècnic com el president destaquen la pinya que hi ha al Castellterçol. “Som un club molt familiar i hi ha molta unió tant entre el Sènior masculí com el femení, així com aquests i el futbol base. Creiem que aquests són els valors que fan el Castellterçol més atractiu”, comenta Clapers. Relats hi afegeix que “és la part més important. Ens animem mútuament”.

Castellterçol es va tenyir de blau a principis d'abril per celebrar l'ascens. Les entitats del poble es van afegir a la celebració, que, amb rua inclosa, va acabar al balcó de l'ajuntament.

Set moianesos a les llistes de les eleccions al Parlament del 12-M

Moià

Jordi Gibert

D'aquí a ja menys de tres setmanes, la ciutadania de Catalunya està cridada a votar en unes noves eleccions al Parlament. A les llistes pels comicis, que seran el 12 de maig, hi ha set noms del Moianès. En recollim a continuació els perfils.

ERC

26. Laia Bonells Oliver.

Moià. Graduada en fisioteràpia, treballa a l'Ajuntament de Granollers com a coordinadora administrativa de l'Àrea de Promoció Econòmica i de Coordinació de Govern. Regidora de Serveis Socials de Moià des del 2019.

També és consellera comarcal des del 2021 i l'actual presidenta de l'ens.

47. Òscar Marquina Alós. Monistrol de Calders. Regidor a l'oposició. Exerceix de portaveu pel grup municipal.

JUNTS

6. Ennatu Domingo Soler. Barcelonina que ha viscut a Castellterçol llargues temporades. És escriptora i investigadora en Ciències Polítiques.

57. Aleix Roca Girbau. Castellterçol. Graduat en Ciències Polítiques. Ha començat el seu segon mandat com a regidor a l'oposició després d'haver-se presentat de cap de llista de Junts-Connectem Castellterçol.

PSC

49. Rafael Manzanera López. Moià. Metge epidemiòleg i coordinador de qualitat sanitària de MC Mutual. Especialista en salut pública i docent a la UPF i la UVic.

EN COMÚ SUMAR

67. Montserrat Clapers Aibar. Moià. Biòloga i activista, forma part del Fanal i Moianès pel decreixement.

CUP

19. Lakshmi Roset Sala. Moià. Advocada de professió, està vinculada a la Virada, l'assemblea feminista del moianès. Actualment és regidora de Capgirem Moià.

Adoptar és l'alternativa que ens beneficia a tots

Cada 18 minuts es recull un animal abandonat a Catalunya

Necessitem persones que els vulguin donar una segona oportunitat. T'atreveixes?

Si estàs pensant en compartir la teva vida amb un animal i estàs disposat a dedicar el temps i els esforços necessaris, la resposta és l'adopció. Visita'ns i t'ajudarem a trobar el gos o gat que més s'adapta al teu estil de vida.

caniausa.cat

Amb la col·laboració de:

'La Cabra d'Or: cantata per a cor i orquestra'

Imma Soler i Fargas (text), Albert Gumí i Prat (música), Marina Berdalet i Andrés (dibuixos)

Editorial:
Orquestra Mojà: El Moianès Canta

El text i la música componen una cantata basada en la llegenda moianesa de la Cabra d'Or. L'any 2010 es va utilitzar la llegenda per crear una nova proposta a la festa major que en 15 anys ha esdevingut una de les tradicions més arrelades i esperades. L'estrena havia de tenir lloc el 27 de març de 2020, però la covid-19 ho ha retardat fins al 28 d'abril d'enguany, que és quan s'ha publicat.

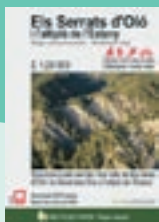
'Tutis per a tothom. Paraulògic'

Agnès Rotger i Jordi Palou
Editorial
arallibres

Libre de curiositats lingüístiques, frases fetes, paraules noves i molts més reptes sobre llengua, pensats com a desafiaments i diversió per jugar en solitari o en companyia. Agnès Rotger, periodista i escriptora, resideix a l'Estany, on és també regidora i consellera comarcal.

'Els Serrats d'Olió i l'altiplà de l'Estany'

Salvador Sala
Editorial
Monteditorial

El mapa inclou un total de 20 rutes senderistes i propostes amb voltes ciclistes, detallant-ne el quilòmetratge, el desnivell i el temps estimat. Els recorreguts estan disponibles en *tracks* per baixar-se al GPS i es descriu, també, el patrimoni natural i arquitectònic de la zona (ermites, barraques, cabanes, refugis, mines, pous, fonts, salts d'aigua, gorgs, castells, monestirs, panoràmiques, arbres monumentals, etc.).

'Modilianum. Revista d'Estudis del Moianès. Núm. 68'

Autors diversos
Editorial
Associació Cultural
Modilianum

Monografia centrada en patrimoni arquitectònic del Moianès, amb un article sobre "La casa de Beneficència de Castellterçol, projecte d'Elies Rogent", a càrrec de Jordi Rogent. També "El Maset de Puig i Cadafalch", redactat per Judith Urbano; "Eduard Maria Balcells i Buïgas i el castell de Rocabrúna", de José M. Romero, i "Els germans Torras Forcada en la Guerra Civil", d'Elvira Permanyer.

'Y los lobos le enseñaron a aullar: la historia de un niño y la superación de su tartamudez. Un relato de lobos en la Sierra de la Culebra'

Juan Manuel Ramos Cumplido
Editorial
Ursus Natura

L'autor, resident a Mojà des de fa molts anys, va ser un dels biògrafs de Félix Rodríguez de la Fuente. En aquesta obra narra la història d'un nen tartamut que aconsegueix millorar la seva capacitat comunicativa a partir d'estar a prop dels llops, a la Sierra de Culebra de Zamora.

'Modilianum. Revista d'Estudis del Moianès. Núm. 69'

Roser Portet i Xavier Rubio
Editorial
Associació Cultural
Modilianum

Publicació del treball de recerca de la moianesa Roser Portet sobre les minyones de Mojà de 1920 a 1975, amb més de vint entrevistes a protagonistes, als seus fills o bé a les famílies que les llogaven, principalment en cases d'estiueig i botigues. Xavier Rubio analitza l'evolució de la població del Moianès al segle XXI, amb l'explosió migratòria i la sobremortalitat de la pandèmia.

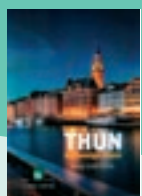
'Relats amb banda sonora'

Alegria Julià i Danés
Editorial
Jollibre

Nou llibre de narrativa juvenil d'aquesta mestra jubilada, que estiuja a Mojà, en què vincula literatura i música. Originals il·lustracions a càrrec de Roger Ballabrera.

'Thun: espionatge català'

Josep Arola Sierra
Editorial
Comanegra

Segona novel·la d'aquest manresà que durant uns anys va viure a Mojà. Una part del *thriller* hi està ambientat, a Mojà, per haver-hi nascut el protagonista, pilot d'helicòpters als Bombers de la Generalitat. Cal tenir en compte que Arola va dirigir els mitjans aeris dels Bombers, a més de la Regió d'Emergències Centre.

'Descabdellant somnis'

Glòria Pons Puigcorbè
Editorial
Forment

Primer poemari de l'autora moianesa Glòria Pons Puigcorbè, que és precisament germana d'una altra poetessa local, malauradament finada, Josefina Pons. El pròleg el firma Josep Ruaiç.

'La població del Bages i el Moianès del 2000 al 2021'

Xavier Rubio Cano
Editorial
El Farell
Editors

Estudi demogràfic sobre l'evolució de la població de cada municipi del Bages i el Moianès durant les primeres dues dècades del segle XXI, amb especial esment als fenòmens de les migracions globals i de la sobremortalitat a causa de la pandèmia de la covid-19. L'autor destaca en la seva biografia les publicacions a Modilianum, Revista d'Estudi del Moianès, i que, a més de la seva expertesa en geografia, demografia i estadística, és PD (punxadiscos).

Autors del Moianès publiquen una trentena de llibres entre aquest Sant Jordi i el de l'any passat

Les obres van de novel·les a contes, poemaris, biografies i fins i tot assajos lingüístics o econòmics

Mojà

Josep Font

El recull de llibres d'autors del Moianès del darrer any és una mostra de la vitalitat creativa de la comarca, i es materialitza des de l'assaig fins a la història, passant per la divulgació; o amb obres de ficció en format novel·la, conte i poemari. La trentena llarga de novetats permeten resseguir també tant l'itinerari d'autors consolidats com conèixer òperes primes. Entre els que s'estrenen hi ha, per exemple, Jan Vives, un jove de només 17 anys que publica *thriller* de trama policíaca.

La compilació és alhora significativa de la diversitat social del Moianès: persones i cognoms de sempre, altres que hi viuen a temps parcial o que fins i tot exemplifiquen algunes de les migracions analitzades en altres llibres. Els temes, una nova amalgama: el ventall va d'històries de ciència-ficció amb

Alguns dels autors del Moianès o vinculats a la comarca, reunits per EL 9 NOU aquest dissabte al matí

arguments inversemblants a novel·les, biografies, treballs històrics o fins i tot assajos econòmics i lingüístics que són d'actualitat sempre perenne.

A banda de l'escenari o el lloc de residència, el Moianès és per a molts d'aquests autors també l'espai d'implicació pel que fa a vida pública i associativa. Molt per

descobrir i triar, doncs, en aquest Sant Jordi del 2024.

***Recull amb la col·laboració de la biblioteca de Mojà i La Tosca**

'Pasea y Ojea'

Clara Nubiola
Editorial
Libros del K.O.

L'autora, artista que resideix a Castellterçol, adopta el llenguatge idealitzat i entusiasta de les revistes de viatge en un sentit ben diferent, per posar en evidència les problemàtiques urbanes i els neguits que hi ha darrere dels eslògans. Amb un registre polifacètic, integra el dibuix i el passeig, la senzillesa amb la profunditat.

'Vida fràgil'

Jan Vives Burdó
Editorial
Gràfiques Mojà

Jinvibu és de Mojà i, fruit de la seva passió per la novel·la negra, amb només 17 anys ja ha publicat el primer llibre. Una sèrie d'assassinats s'escampen per Nova York, *a priori* sense cap mena de connexió. La inspectora en cap de la comissaria de Washington Avenue tindrà la responsabilitat de resoldre el cas. Amb determinació i fermesa, se submergeix al misteri que envolta aquests assassinats, en uns carrers on no hi ha treva per a ningú i on les històries personals de cadascú esdevenen àncores de recança i desconcert.

'Comprendre l'economia'

Eduard Altarriba
Editorial
Bang edicions

L'economia travessa les nostres vides i les nostres decisions. En aquest llibre, el moianès Eduard Altarriba explica, de manera senzilla i didàctica i amb gràfics i il·lustracions, el funcionament de l'economia i institucions com els bancs, els sous o la borsa.

'Memòria Democràtica i creació artística. Els orígens de l'objecció de consciència a Catalunya'

Eva Figueras i Josep Font
(editors)
Editorial
Publicacions
Abadia de
Montserrat

L'organització d'uns campaments clandestins a Castellterçol, a la fi de la dècada de 1960, va constituir la llavor de l'objecció de consciència. Amb articles de Carlos Ordás i aportacions de Pepe Beúnza i Marcel·lí Antúnez, entre d'altres, aquesta publicació rescata de la penombra els inicis de l'objecció de consciència i la seva base social i ideològica. Inclou la documentació gràfica i textual de la rua-acció Verapau Bolet, de l'artista moianès Marcel·lí Antúnez, un dels fundadors de La Fura dels Baus.

'Nayeli'

Gema Cabanillas
Editorial
Circulo Rojo

Sisena novel·la d'una autora que, nascuda a Andalusia, va començar als dos anys una vida nòmada al costat dels seus pares i que va créixer, envoltada de boscos, a Castellterçol. En els personatges de l'obra hi són fonamentals les relacions d'amistat i amor, així com la compassió i el perdó.

'Una ciutat a Mart'

Eduard Altarriba
(il·lustrador)
Editorial
Joventut

Llibre il·lustrat pel moianès Eduard Altarriba, amb textos de divulgadors científics i pensat per a infants a partir de 10 anys. Els humans som animals curiosos. Les ganes de conèixer i la cerca de nous recursos ens han empès a escalar muntanyes, conquerir els pols o crear mars immensos. Aquest afany incansable ens ha portat també a l'espai i més enllà ens espera l'última frontera, el planeta Mart. L'obra acaba de ser reconeguda aquest abril als premis Serra d'Or 2024, en la categoria juvenil en l'àmbit dels coneixements. Els textos corresponen a Sheddad Kaid-Salah Ferrón, Guillem Anglada-Escudé i Miquel Sureda Anfres.

'D'una puça i un gra d'all'

Baltasar Fonts
(poemes),
Assumpta Codina
(il·lustracions)
Editorial
L'Art de la Memòria
Edicions

Poemes del moianès Baltasar Fonts basats en estampes d'infantesa —el llibre està dedicat a la seva mare, Pilar—, des dels primers records, el xumet, la primera dent que cau, fins a la pràctica esportiva o les sortides familiars. Tots il·lustrats, en pàgines encarades, per Assumpta Codina.

'Anem de comarques amb la poesia a la motxilla'

Baltasar Fonts
(poemes),
Assumpta Codina
(il·lustracions)
Editorial
L'Art de la Memòria
Edicions

Poemari en què l'autor moianès ressegueix les comarques catalanes, sobre les quals expressa les seves impressions, mirant de destacar-ne algun tret característic. El volum, molt ben enquadrat, conté il·lustracions magnífiques.

'El papa m'ha dit que 'm'apreti''

Jesús Bosom i Isern
Editorial
Gràfiques Íster

Recull d'anècdotes viscudes a les aules per aquest escolapi, nascut a Puigcerdà i resident a la comunitat de Mojà. L'explicació de l'anècdota va seguida d'un comentari de caràcter més reflexiu i pedagògic. El llibre està il·lustrat amb fotografies del seu oncle Josep Bosom, també escolapi.

'Festa de l'Escudella Castellterçol'

Ajuntament de
Castellterçol (editor)
Editorial
Ajuntament de
Castellterçol. Col·lecció Patrimoni, 1

Monografia resultat d'un projecte de recerca documental i de memòria oral. La Festa de l'Escudella de Castellterçol se celebra anualment el dimarts de Carnestoltes. Aquest àpat col·lectiu és típic a diversos llocs de Catalunya, i se'l coneix amb diferents noms: ranxo, sopa i escudella.

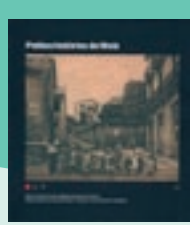
'Mar endins'

José Fàbrega i Selva
Editorial
Neopàtria

L'autor viu a Calders, on ha estat regidor de Cultura. Va debutar com a poeta el 2004, i des de llavors ha anat publicant títols. El mar, com a espai de llibertat i d'horitzons sense límits, es contraposa a la vall de secà, pobra i sense cap altre futur que el que aporten les mines de potassa. En aquesta realitat s'expressen les reflexions de l'autor.

'Petites històries de Mojà'

Ramon Tarter i Mireia Claramunt
Editorial
Gràfiques Ister

L'obra recull els textos i les imatges que durant 75 dies de confinament a causa de la covid-19 es van anar publicant des de l'Ajuntament de Mojà a les xarxes socials. El Sant Jordi, per exemple, es va documentar amb una estampa de la nissaga de gravadors Abadal. El llibre és curull de personatges, moments històrics i anècdotes que es van traduir en molta repercussió a les xarxes i que van fer més fàcil l'estar tancats. Monografia amb tapa dura.

'Perill invisible (L'herència del Temps, 2)'

Joan Torres Alberch
Editorial
Letrame

L'autor, que resideix a Castellcir, presenta la segona part de la trilogia "L'herència del temps", en què el protagonista es veu submergit en nous perills que no ha vist anteriorment i que l'obligaran a deixar enrere moltes coses. Acció, girs inesperats i viatges temporals.

'Aquells nens de la guerra. Un país i dues realitats: Mojà i Sant Guim de Freixenet'

Pere Gomà Roca
Editorial
Pagès editors.
Col·lecció Grama

L'autor, amb família a Mojà, descriu una nissaga de pagesos, ramaders, apicultors i moliners arrelats a la terra i que formen part de la història i del paisatge a l'entorn de la vila de Mojà. Sant Guim és, d'altra banda, un poble de l'Alta Segarra que neix vinculat al ferrocarril i que viatja cap a l'oest. La contraposició entre aquestes realitats permet conèixer el passat per comprendre el present i trobar el camí del futur.

'Lligar-se bé les espartenyas. Solucions rurals als reptes globals'

Dionís Guiteras i Rubio
Editorial
Winihard Gràfics

L'alcalde de Mojà i vicepresident de la Diputació reflexiona i aporta experiències per comprendre l'emergència climàtica i ambiental i com fer-hi front. Guiteras va fundar l'any 1993 l'empresa ecològica Natureco, i amb una mirada pragmàtica proposa solucions des del món rural, en una obra que destaca la creació de la comarca del Moianès i la tasca del Consorci, i en què hi apareixen projectes com la planta de biogàs.

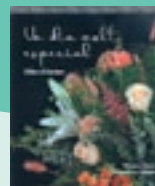
'Fernand-Joseph Sautès: periodisme i extrema dreta entre la França col·laboracionista de Pétain i l'Espanya de Franco'

Xavier Juncosa i Gurguí
Editorial
Col·lecció Nèmesi
Història

Juncosa, director de cinema i guionista i vinculat amb Mojà i la seva vida associativa des de ben jove, publica una biografia exhaustiva sobre Fernand-Joseph Sautès (1898-1974), periodista d'extrema dreta vinculat activament amb el govern col·laboracionista francès de Pétain i refugiat després a l'Espanya franquista. Sautès va tenir també connexions amb Mojà a través dels Sala-Patau.

'Un dia molt especial. El llibre d'El Jardinet'

Montserrat Tantià
Editorial
Winihard Gràfics

L'autora moianesa ha creat un conte redactat i dibuixat a tot color, amb una presentació molt original: en comptes de pàgines, el compon un bloc amb cartonetes que es van desplegant.

'El tercer acordió'

Albert Parareda
Franquesa
Editorial
Comanegra

Una nova novel·la del prolífic autor nascut a Mojà i resident a Girona. L'obra ressegueix part de la història europea (i mundial) del segle passat a través d'un militant comunista derrotat en la Guerra Civil. L'acordió del títol és una metàfora de la felicitat, "que s'estira i es contrau a cada moment".

'In bocca al lupo'

Maria Àngels Petit i Mendizàbal
Editorial
Edició de l'autor

Edició de 75 únics exemplars en què Petit, vinculada a Mojà des de sempre i abonada al cinquè pis del Liceu, fa un repàs als seus records i coneixements sobre el món de l'òpera, la seva gran passió juntament amb l'arqueologia i els viatges. Un dels apartats està dedicat a Francesc Viñas.

'La fàbrica Jorba de Calders'

Jordi Piñero Subirana
Editorial
Ajuntament de Calders

Opuscle divulgatiu, subtítulat "46 anys teixint en color", en què es repassa la història d'aquesta fàbrica, vinculada —com la colònia de Monistrol de Calders— a la família Jorba, propietaris dels grans magatzems de Manresa i Barcelona. El llibre es remunta de 1921 fins al tancament, el 1970.

'Nous estudis de llengua'

Josep Ruai i Vinyet
Editorial
Claret

Nou i gruuixit llibre sobre la llengua catalana. És una recopilació, amb grans i oportunes ampliacions, d'una colla d'estudis de l'autor adreçats a persones que vulguin aprofundir en llur coneixement lingüístic, amb nombrosíssims exemples, cosa que li confereix un caràcter intuïtiu i pràctic. Hi surt reflectit el parlar de Mojà, com a modèlic dins el català central, amb constants referències a temes i persones moianeses. Josep Ruai és gramàtic, escriptor, professor, corrector i traductor. Un home actiu en l'impuls del nostre idioma i de la seva bona qualitat.

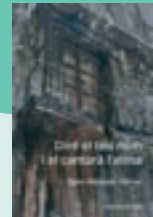
'La doble vida de Pierre Lottier'

Xavier Juncosa i Gurguí
Editorial
Col·lecció Nèmesi
Història

Nou treball de Juncosa, fruit sobretot de la seva recerca als arxius militars francesos. Ara biografia Pierre Lottier, conegut com a decorador francès establert a Barcelona des de la dècada de 1940 i amb un passat fins ara no explicat de col·laboració amb el règim de Vichy i de contraban d'obres d'art i objectes de luxe.

'Diré el teu nom i el cantarà l'alosa'

Roser Blàzquez Gómez
Editorial
atzavaraflorida

L'autora, nascuda a Barcelona, viu a Mojà des de fa anys. En aquesta novel·la, tres germanes sobreviuen a la difícil situació de la postguerra a la casa familiar del barri de Gràcia. Més enllà de les dificultats de la convivència, es veuran arrossegades per la situació política del moment, sembrada de por i impotència però també d'amor i esperança.

'Vox. El retorno de los ultras que nunca se fueron'

Xavier Rius Sant
Editorial
Neopàtria

El periodista Xavier Rius, resident a Mojà des de fa anys, és un dels principals especialistes en els moviments, partits i protagonistes de l'extrema dreta, de qui coneix els antecedents i recorreguts. En aquest cas, se centra en la història recent dels líders de Vox.

La colla gegantera de Castellterçol amb en Tallaferro i la Griselda, les seves rèpliques i els nans

Els únics romànics de tot Catalunya

Els gegants de Castellterçol es remunten al 1954. No els va crear un taller especialitzat, sinó un artista

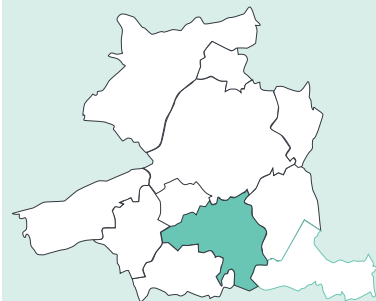
Castellterçol

Jordi Gibert

A Castellterçol tenen els únics gegants d'estil romànic de tot Catalunya. Són la Griselda i en Tallaferro i es remunten a l'any 1954, quan un grup de veïns van fer un donatiu per aconseguir-ne uns que representessin el poble. No volien, però, gegants comuns, motiu pel qual els van encarregar –juntament amb sis nans– a un artista i no un taller especialitzat.

Joan Sagalés, un dels impulsors del projecte, ho va demanar al polifacètic Alexandre Cirici. Escriptor, arquitecte, fotògraf, ceramista... era amant dels oficis tradicionals i va encarar com un repte el disseny proposat des de Castellterçol. Va comptar amb l'ajuda de l'escultor i antropòleg Eduard Rius Serra, que es va cuidar dels caps dels gegants.

Va ser durant el procés de creació que es va escollir el romànic com a temàtica de la nova parella. La forta presència d'esglésies romàniques al Moianès, encapçalades

Els gegants de Castellterçol

SITUACIÓ
Castellterçol

QUAN SURTEN?
Els originals, amb estructura de vímet, només per la festa major, però n'hi ha rèpliques, igual que dels capgrossos

pel monestir de l'Estany, van fer optar Cirici i a tots els membres que impulsaven la construcció per aquest estil i diferenciar-se, així, dels clàssics de l'època.

El material dels caps i de les mans és de pasta de paper i l'estructura original, de vímet, un esquelet que encara conserven i que permetia fer un ball més airós. Ignasi Fargas, actual cap de colla, explica, amb tot, que ara fa 20 anys van crear rèpliques dels dos gegants, ja que l'estructura de vímet estava molt deteriorada. Avui en dia els gegants originals només surten a ballar durant la festa major.

La colla tanca la festa major portant els gegants estirats pel carrer o de cap per avall

Els noms s'inspiren en el poema de Jacint Verdaguer *Canigó*. En Tallaferro porta a les mans una espasa que representa l'ordre i un llibre que representa la llei, recordant els senyors feudals dels comtats catalans. La Griselda hi té, en canvi, elements rela-

cionats amb el poble, com una almoratxa a l'estil de les que porten les balladores de l'emblemàtica Dansa del Ciri de Castellterçol.

Durant la construcció dels capgrossos, Cirici va deixar anar el vessant més filosòfic i de retrat de la societat catalana. Per això en va crear tres parelles: els ètics, que simbolitzen l'acció; els estètics, en al·lusió a la sensibilitat, i els dialèctics, al pensament. Cadascuna de les parelles està formada per un bo i un dolent. Hi ha l'Enamorat, el Savi, el Poeta, el Colèric, el Concupiscent i el Sofista. Dos dels dolents caricaturitzen persones que

queien malament al creador: Miguel d'Unamuno i Eugeni d'Ors. Els sis capgrossos van passar justament l'any 2023 pel taller i se'n van crear rèpliques amb l'objectiu de preservar els originals.

Carme Plans, secretària de la colla, explica que també tenen dos elements emblemàtics. El primer és una sardana composta per Joaquim Costa, un dels màxims representants de la cobla catalana, que casualment vivia a Castellterçol quan es va estrenar els gegants. La ballen cada festa major. L'altre és una tradició més moderna: la colla gegantera tanca des de fa 26 anys la festa de la vila amb una cercavila peculiar on els gegants, en aquest cas les rèpliques, surten pels carrers estirats o de cap per avall. Traca final que en un principi va causar una forta commoció.

Pel que fa a la celebració del 70è aniversari, Fargas diu que tot just estan començant la temporada i planificant calendari. Preveuen algun acte commemoratiu de petit format.

AGENDA

Dimarts 23 d'abril

Castellcir. SANT JORDI. A partir de les 9.00, parada de venda de roses a la plaça de l'Era i exposició dels Jocs Florals dels infants de l'escola, a la Sala Sant Jordi. Durant la tarda, catifes de llibres i reconeixement del concurs dels Jocs Florals, a càrrec de l'escola La Popa.

Castellterçol. SANT JORDI. Conte especial pel dia de Sant Jordi. Espai de Lectura, 17.30.

Presentació del llibre de l'Escudella, a càrrec de l'alcalde, l'Associació Escudellers de Castellterçol i les historiadors que han participat al projecte. Sala Ferran Miró, Cal Recader, 19.00.

Moià. SANT JORDI. "Llegim al carrer", els alumnes de tots els centres educatius ompliran les places del poble de lectures. De 9.30 a 12.30.

Contes: *El drac del riu*, a càrrec de la rondallaire Eva González. Biblioteca, 17.30.

Dimecres 24 d'abril

Castellterçol. Xerrada de salut "Higiene dental", organitzat per l'ICS. Sala Ferran Miró. Cal Recader, 11.00.

Dijous 25 d'abril

Castellterçol. SANT JORDI. Poesia i cançó: *100 anys, qua-*

tre autors, a càrrec de Miquel Pujadó, a partir d'obres de Vicent Andrés i Estellés, Joan Salvat-Papasseit, Montserrat Vayreda i Àngel Guimerà. Espai de Lectura, 19.00.

Moià. Club de lectura ("Llegir òpera"): *Turandot*, conferència-audició sobre l'obra de Puccini a càrrec d'Albert Ferrer, musicògraf. Biblioteca, 19.30.

Divendres 26 d'abril

Moià. Xerrada "Il·lustrant amb aquarel·la!", a càrrec de l'artista Helena Portella. Biblioteca, 19.30.

Dissabte 27 d'abril

Castellterçol. SANT JORDI. Club de lectura amb l'escriptora Maria Climent, autora de *Gina*. Sala Ferran Miró, Cal Recader, 12.00.

Concert *Turisme per la memòria*, a càrrec de Marc Parrot. Preu: 12,50 euros. Centre Espai Escènic, 20.30.

Collsuspina. Projectió en pantalla gran del partit entre el FC Barcelona i el València FC, organitzat per la Penya Barcelonista. Casal de la Gent Gran. 21.00.

Granera. Visita guiada a les pintures romàniques de la capella de Santa Cecília. Cal reserva prèvia al tel. 639 64 04 34. Lloc de trobada al

CASTELLTERÇOL POESIA I CANÇÓ AMB MIQUEL PUJADÓ
Espai de Lectura. Dijous, 25 d'abril

Casal Punt d'Informació, 12.00.

Santa Maria d'Oló. FESTIVALET LA PLANA. Concert-vermut de Xarim Aresté, 12.00. Dinar, 14.00. Actuació de Lucia Fumero i Rita Payés, Companyia Marta Renyer, Transistor, Karol Green, Nico Roig amb Lucía Fumero, Kris Tena amb Leyre Estruch, Txema Rico, Ljubliana and the Seawolf, a partir de les 17.00. Sopar, 21.0. Preus: 115 € (+13 anys tot inclòs), 55 € (2 a 5 anys), 75 € (6 a 12 anys), 20 € (+13 anys tarda), 10 € (2 a 5 anys tarda), 15 € (2 a 5 anys tarda), 60 € (+13 anys tarda i sopar), 25 € (2 a 5 anys tarda i sopar), 35 € (6 a 12 anys tarda i sopar). Fundació La Plana.

Diumenge 28 d'abril

Granera. Passejada tremen-

tinaire. Cal reserva prèvia al tel. 639 64 04 34. Lloc de trobada al Casal Punt d'Informació. 11.00.

Moià. Monòleg de la periodista i humorista Ana Polo. Les Faixes, 18.00.

Dilluns 29 d'abril

Moià. Club de lectura *Mosaic III: intimitats, impressions literàries sobre temes domèstics*, de Víctor Català, amb l'editora Agnès Prats. Biblioteca, 19.30.

Dijous 2 de maig

Castellcir. Concert *Amb vent de popa*, cantata amb 180 cantaires, narradora i orquestra simfònica. Local. 11.30.

Divendres 3 de maig

Moià. Teatre *Certes mentides*,

a càrrec de la companyia Tres Panys. Preu: 7 euros. Espai Cultural Les Faixes, 20.00.

Taller d'iniciació al conte i microconte, a càrrec de Maria Rosa Nogué, escriptora i professora de tècniques narratives. Gratuït. Can Carner. 17.30 a 18.30.

Dissabte 4 de maig

Granera. "Reconstruïm pedra seca a Granera". Cal inscripció prèvia per WhatsApp al 639 64 04 34. Cal anar ben calçat per caminar i portar guants de treball, esmorzar i aigua. Punt de trobada al Casal Punt d'Informació. 10.30 a 13.00.

Moià. Teatre *Certes mentides*, a càrrec de la companyia Tres Panys. Preu: 7 euros. Espai Cultural Les Faixes, 17.00 i 19.00.

Diumenge 5 de maig

Granera. Passejada tremen-tinaire, tot reconeixent plantes silvestres i els seus usos. Cal reserva prèvia al tel. 639 64 04 34. Lloc de trobada al Casal Punt d'Informació. 11.00.

Dijous 9 de maig

Castellterçol. *Breaking Broken Dreams, hula hoop, clown* i comèdia física, a càrrec d'Amèlia Cadwallader. Espai El Centre. 15.15.

Divendres 10 de maig

Moià. Concert *Amb vent de popa*, cantata amb 180 cantaires, narradora i orquestra simfònica. Les Feixes. 17.30.

Magazín digital d'oci i cultura

CADA DIVENDRES | EXCLUSIU PER ALS SUBSCRIPTORES

mes9.el9nou.cat

- Entrevistes
- Reportatges
- Propostes culturals
- Llibres
- Música
- Cinema

“Hem de generar noves narratives, sense judicis, davant el propi cos”

És psicòloga i, alhora, activista. D'on li neix la necessitat de reivindicar?

A casa em van educar amb una mirada molt comunitària. A més, la meua formació com a psicòloga prové inicialment del vessant de la psicologia social. Ara fa cinc anys vam crear la Cooperativa Magranes, on l'eix principal és la defensa dels drets sexuals i reproductius. També fa anys que exploro les diversitats corporals, sobretot des de la realitat que soc una persona grassa. L'activisme antigrossofòbic i part de les violències i discriminacions que he patit en primera persona em permeten articular acompanyaments terapèutics individuals i grupals, oferir formacions i generar materials.

Què és la grassofòbia?

La violència que patim les persones grasses simplement pel fet de ser-ho. És una discriminació que es nodreix del discurs del salutisme, i la idea que no només la salut sinó que el valor, la desitjabilitat i fins i tot la capacitat d'una persona ve determinada segons la seva corporalitat. La grassofòbia assenyala que se'ns patologitzi o jerarquitzem a les persones grasses, generant violència, discriminació i problemes de salut mental, emocional i física. L'imperatiu que hem de ser primes per ser vàlides regula la nostra manera d'estar al món.

Pot explicar els conceptes de *body positive* i *body neutrality*?

El paradigma del *body positive*, o la positivitat corporal, es refereix a la necessitat d'acceptar el nostre cos tal com és; afirmant que tots els cossos són vàlids i desitjables. Aquest missatge és pervers perquè dona a entendre que l'autoestima és un assumpte individual (ens fa caure en la revictimització perquè si no ens acceptem, ens sentim malament) i és una forma de violència masculista. Des de la mirada de la neutralitat corporal volem trencar

Anna Jeremias Marín

Té 47 anys i viu a Castellcir. És psicòloga i educadora, especialitzada en qüestions de justícia restaurativa i teràpia psicocorporal. Ara impulsa l'Espai Guaret, un local a Moià on ofereixen tant teràpia individual com col·lectiva.

amb aquesta idea. Com bé diu Magdalena Piñeyro, amb qui hem escrit conjuntament una guia sobre la grassofòbia en l'àmbit educatiu, dir-li a algú que estimi el propi cos, amb la càrrega de pressió estètica que tenim avui en dia, és com dir-li a algú que construeixi un castell de cartes davant un ventilador. La neutralitat corporal proposa que l'autoestima sigui quelcom col·lectiu i polític. Per tant, cal generar noves narratives on s'entengui que nosaltres existim amb un cos, sense judici i sense rebre cap pressió (s'han de deixar de fer comentaris, ni en positiu ni en negatiu, sobre l'aparença dels altres).

El problema de fons diria que és la societat capitalista i de consum?

Les violències estètiques i el discurs que cal violentar les persones que estem lluny del cànon social s'articula a través de la publicitat, el cinema, els imaginaris col·lectius...

Al sistema li interessa perpetuar-ho...

El mercat de consum no té consciència. Per tant, hi ha la necessitat que a nivell col·lectiu i a través de les polítiques socials es comenci a regular. Vivim en una societat molt hipòcrita. Ara tothom vol treballar amb els infants i joves perquè diuen que són la generació de la pornografia, la pressió estètica... Però això és una paradoxa. Som les adultes les que ens seguim nodrint d'aquest món. Per nosaltres és prioritari acompanyar famílies i professorat.

Cal responsabilitzar-se, no?

A l'Espai Guaret, tant des de Magranes com des de la cooperativa Quatre Cantonades, impulsem projectes comunitaris i un espai terapèutic individual i col·lectiu. Com a cooperativa oferim educació sexoafectiva, formacions i programes restauratius.

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

Castellterçol

Es desconeix l'autoria d'aquesta fotografia, tot i que podria haver estat disparada a principis del segle XX, entre els anys 10 i 20. Correspon al número 4 del carrer de Cebrià Calvet, a Castellterçol. A hores d'ara, aquest espai del poble ha canviat del tot, encara que es continua conservant l'estàtua a l'industrial Cebrià Calvet i Jané, a la dreta de la imatge. El monument se'l va autoerigir el mateix Calvet, conegut al poble amb el sobrenom de *Canuto*.

